

EBA/GL/2023/03

31 mars 2023

Riktlinjer

om ändring av riktlinjerna EBA/2021/02 om åtgärder för kundkännedom och de faktorer som kreditinstitut och finansiella institut bör beakta vid bedömning av den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som förknippas med enskilda affärsförbindelser och enskilda transaktioner (riktlinjer för riskfaktorer avseende penningtvätt och finansiering av terrorism) enligt artiklarna 17 och 18.4 i direktiv (EU) 2015/849

1. Efterlevnads- och rapporteringsskyldigheter

Riktlinjernas status

1. Detta dokument innehåller riktlinjer som har utfärdats i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010¹. Enligt artikel 16.3 i förordning (EU) nr 1093/2010 ska behöriga myndigheter, kreditinstitut och finansiella institut med alla tillgängliga medel söka följa dessa riktlinjer.
2. I riktlinjerna fastställs Europeiska bankmyndighetens (EBA) ståndpunkt i fråga om lämplig tillsynspraxis inom det europeiska systemet för finansiell tillsyn och hur unionslagstiftningen bör tillämpas inom ett särskilt område. De behöriga myndigheter, enligt definitionen i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010, som berörs av dessa riktlinjer bör följa dem genom att på lämpligt sätt införliva dem i sin tillsynspraxis (till exempel genom att ändra sina rättsliga ramar eller sina tillsynsprocesser), även när riktlinjerna i första hand riktar sig till institut.

Rapporteringskrav

3. Enligt artikel 16.3 i förordning (EU) nr 1093/2010 ska behöriga myndigheter anmäla till EBA att de följer eller avser att följa dessa riktlinjer, alternativt ange skälen till att de inte gör det, senast den 03.10.2023. Om någon sådan anmälan inte inkommer inom denna tidsfrist kommer EBA att anse att de behöriga myndigheterna inte tillämpar riktlinjerna. Anmälan bör lämnas via det formulär som tillhandahålls på EBA:s webbplats med hänvisningen "EBA/GL/2022/03". Anmälningar bör lämnas in av personer som har befogenhet att rapportera om hur riktlinjerna tillämpas på sina behöriga myndigheters vägnar. Alla förändringar i graden av efterlevnad måste rapporteras till EBA.
4. Anmälningar kommer att offentliggöras på EBA:s webbplats i enlighet med artikel 16.3.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Definitioner

5. I de ändrade riktlinjerna ska följande definition läggas till:

Icke-vinstdrivande organisationer

En icke-vinstdrivande organisation är en juridisk person eller konstruktion eller en organisation som främst ägnar sig åt att samla in eller betala ut medel för välgörande, religiösa, kulturella, pedagogiska, sociala eller föreningsinriktade ändamål.

3. Genomförande

Ikraftträdande

6. Dessa riktlinjer gäller från och med den 03.11.2023.

4. Riktlinjer för kunder som är icke-vinstdrivande organisationer

Riktlinje 2.7 d ska ersättas med följande:

- 2.7 d) Om kunden är en icke-vinstdrivande organisation bör företaget tillämpa de kriterier som anges i bilagan.

Följande bilaga ska läggas till:

Bilaga: Kunder som är icke-vinstdrivande organisationer

1. När ett företag för första gången bedömer riskprofilen för en kund eller presumtiv kund som är en icke-vinstdrivande organisation bör det säkerställa att det har god kännedom om organisationens styrning och verksamhet, hur den finansieras, var den bedriver verksamhet och vilka dess förmånstagare är. Alla icke-vinstdrivande organisationer exponeras för risken att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism i olika utsträckning, och företaget bör vidta riskbaserade åtgärder för att få en uppfattning om följande:
 - a) Vem som kontrollerar kunden och vilka dess verkliga huvudmän är. Som en del av detta bör företaget identifiera förvaltaren (eller motsvarande) av den icke-vinstdrivande organisationen, dess styrande organ och eventuella andra personer som har kontroll eller inflytande över organisationen. I detta syfte bör företaget använda information såsom organisationens rättsliga ställning, en beskrivning av dess ledningsstruktur och/eller en förteckning över dess rättsliga företrädare.
 - b) Hur organisationen finansieras (privata donationer, statliga medel etc.). I detta syfte bör företaget använda information om givarbasen, finansieringskällor och metoder för insamling av medel, såsom årsredovisningar och finansiella rapporter.
 - c) Vilka målen för kundens verksamhet är. I detta syfte bör företaget använda information såsom kundens uppdragsbeskrivning, en förteckning över dess program och tillhörande budgetar, aktiviteter och tjänster.
 - d) Vilka kategorier av förmånstagare som drar nytta av kundens verksamhet (till exempel flyktingar, juridiska personer som får hjälp genom tjänster som den icke-vinstdrivande organisationen tillhandahåller, eller liknande). Dokumentation som samlats in för detta ändamål kan omfatta uppdragsbeskrivningar eller kampanjrelaterade dokument.
 - e) Vilka transaktioner som den icke-vinstdrivande organisationen sannolikt kommer att efterfråga, baserat på dess mål och aktivitetsprofil, bland annat betalningar till personal eller leverantörer som är utstationerade i andra länder, samt transaktionernas förväntade frekvens, storlek och geografiska destination. För detta ändamål bör företag använda information såsom organisationsscheman, beskrivningar av organisationsstrukturen, en förteckning över de jurisdiktioner till vilka personalen betalas och antalet anställda som ska betalas i var och en av dem.
 - f) Var organisationen bedriver sina program och/eller sin verksamhet, i synnerhet om organisationen endast bedriver sin verksamhet på nationell nivå eller i jurisdiktioner som förknippas med förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism och i högriskredjeländer. I detta syfte bör företag använda information såsom en förteckning över alla program, aktiviteter och tjänster som den icke-vinstdrivande organisationen tillhandahåller, samt en förteckning över geografiska platser som den bedriver verksamhet i, inbegripet dess huvudkontor och verksamhetsområden. I enlighet med riktlinje 8 bör företag också bedöma om verksamheten hos den icke-vinstdrivande organisationen sannolikt kan innebära att betalningar görs till ett institut i ett tredjeland.

Riskfaktorer

2. När företag identifierar risken förknippad med kunder som utgör icke-vinstdrivande organisationer bör de beakta åtminstone följande riskfaktorer och bedöma dem utifrån en riskanalys:

Styrning och utövande av kontroll

- a) Har den icke-vinstdrivande organisationen rättslig status enligt nationell lagstiftning eller lagstiftning i en annan medlemsstat? Finns det några handlingar som beskriver dess styrningsformer och identifierar organisationens förvaltare, medlemmarna i det styrande organet eller någon annan person som utövar kontroll över den icke-vinstdrivande organisationen?
- b) Kräver organisationens rättsliga struktur, för dess inrättande, att dess ekonomiskt ansvarige eller chefer kan styrka sin ledarförmåga?
- c) Kräver organisationens rättsliga struktur att årsredovisningar offentliggörs?

Anseende/negativa omnämnanden i medier

- d) I vilken utsträckning är det svårt för företaget att fastställa att den icke-vinstdrivande organisationen och dess ledning har gott anseende? Finns det något skäl till att detta kan vara svårt (till exempel om organisationen har inrättats nyligen, exempelvis under de senaste 12 månaderna)?
- e) Har den icke-vinstdrivande organisationen kopplats till extremism, extremistisk propaganda eller terroristsympatier och terroristverksamhet av relevanta, tillförlitliga och oberoende källor?
- f) Har den icke-vinstdrivande organisationen varit inblandad i oegentligheter eller brottslig verksamhet, inbegripet ärenden som rör penningtvätt och finansiering av terrorism, enligt relevanta, tillförlitliga och oberoende källor?

Finansieringsmetoder

- g) Är finansieringen av den icke-vinstdrivande organisationen transparent och kontrollerbar eller svår att spåra? Redovisar den offentligt sina finansieringskällor, och är redovisningen föremål för externa revisioner?
- h) Medför organisationens finansieringsmetoder risker för penningtvätt och finansiering av terrorism? Förlitar den sig helt eller till stor del på kontantdonationer, kryptotillgångar eller gräsrotsfinansiering? Eller kanaliseras organisationens finansieringskällor via betalningssystemet?

- i) Finansieras den icke-vinstdrivande organisationen delvis eller till stor del av privata givare eller givare från jurisdiktioner som är förknippade med förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism eller högriskredjeländer som identifierats ha strategiska brister i sina system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism?

Verksamhet i jurisdiktioner förknippade med förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism och högriskredjeländer

- j) Är den icke-vinstdrivande organisationen verksam i, eller tillhandahåller den bistånd i, jurisdiktioner som är förknippade med förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism (bedömt på grundval av de riskfaktorer som anges i kapitel I i dessa riktlinjer) eller i högriskredjeländer (som fastställts av kommissionen i enlighet med artikel 9.2 i direktiv (EU) 2015/849) eller i konfliktområden?
- k) Förlitar sig den icke-vinstdrivande organisationen, i sådana situationer, på tredje parter eller mellanhänder för att utföra sin verksamhet och kan den förklara hur dessa utför sina uppgifter? Kan organisationen i detta sammanhang övervaka och ha adekvat tillsyn över hur dessa tredje parter utför sina uppgifter?
- l) Är det sannolikt att affärsförbindelsen med den icke-vinstdrivande organisationen inbegriper utförande av transaktioner med ett motpartsinstitut i jurisdiktioner som förknippas med förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism eller i högriskredjeländer?

3. Ett företag bör också beakta åtminstone följande faktorer som kan bidra till att minska riskerna:

- a) Roller och ansvarsområden för den icke-vinstdrivande organisationen och dess chefer är tydligt dokumenterade.
- b) Den icke-vinstdrivande organisationen har en rättslig skyldighet att årligen offentliggöra sin årsredovisning eller att utfärda en årsrapport som identifierar finansieringskällorna, det huvudsakliga syftet med organisationens verksamhet och kategorier av förmånstagare för dess program.
- c) Den icke-vinstdrivande organisationen kan visa att den är eller har varit föremål för oberoende granskningar eller externa revisioner.
- d) Den icke-vinstdrivande organisationen har gott anseende bland allmänheten enligt relevanta, tillförlitliga och oberoende källor.
- e) Den icke-vinstdrivande organisationen får finansiering från regeringar, överstatliga eller internationella organisationer som inte har koppling till högriskredjeländer eller med jurisdiktioner med förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism, och ursprunget till dess medel kan fastställas tydligt.
- f) Den icke-vinstdrivande organisationen har inte några kopplingar till högriskredjeländer eller, om den har det, kan visa att den har vidtagit lämpliga åtgärder för att minska riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism (till exempel genom att utse personal som

ansvarar för efterlevnad av bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller genom att utforma rutiner för att identifiera organisationens kategorier av förmånstagare och bedöma de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förknippade med dem).

- g) Den icke-vinstdrivande organisationens verksamhet och förmånstagare exponerar inte organisationen för förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism.
- h) Den icke-vinstdrivande organisationen ger endast hjälp och stöd till enskilda personer genom direkt materiell hjälp, till exempel genom att tillhandahålla it-utrustning eller medicintekniska produkter.

4. Om den icke-vinstdrivande organisationen är verksam i jurisdiktioner som är föremål för sanktioner från EU eller FN bör företaget bedöma om organisationen omfattas av bestämmelser om humanitärt bistånd och undantag i EU:s/FN:s system för ekonomiska sanktioner, såsom humanitära undantag eller dispenser. När ett företag beslutar om hur det ska tillhandahålla tjänster för dessa kunder, i enlighet med sina egna skyldigheter att frysa tillgångar, bör det inhämta underlag som säkerställer att organisationen bedriver sin verksamhet i dessa jurisdiktioner i enlighet med de undantag som anges i systemet, eller att den omfattas av en dispens som beviljats av en behörig myndighet.

5. För den inledande granskningen och under hela affärsförbindelsen när denna har upprättats bör företaget vidta de åtgärder som krävs för att förstå hur den icke-vinstdrivande organisationen bedriver och utför sin verksamhet. Ett företag som med stor sannolikhet har icke-vinstdrivande organisationer som kunder, till exempel på grund av att de tillhandahåller penningöverföringstjänster eller kontotjänster, bör överväga att inrätta en särskild kontaktpunkt för denna specifika kundkategori för att få en god förståelse av hur sektorn är strukturerad och bedriver verksamhet.